

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobce: D. B., narozený X,
bytem X,
proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného č. j. MPSV-2025/70167-914 ze dne 19. 3. 2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud (opětovně) zabýval tím, zda žalobce může získat příspěvek na živobytí, když sice prokazuje splnění některých podmínek pro nárok na dávku a má názor na jeho případnou výši, ale zároveň odmítá vysvětlit, proč není veden u Úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

I. Řízení před správními orgány

2. Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Karlových Varech rozhodnutím č. j. 2211/2025/ASS ze dne 29. 1. 2025 zamítl žádost žalobce o příspěvek na živobytí. Důvodem mu pro to byla skutečnost, že žalobce neprokázal, že je osobou v hmotné nouzi podle § 3 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi. Následné odvolání žalobce žalovaná zamítla a rozhodnutí úřadu práce potvrdila.

II. Řízení před soudem

3. Proti tomuto rozhodnutí žalobce brojil žalobou. Měl za to, že jeho životní příjem je nižší než životní minimum. Dávka mu tudíž měla být přiznána, neboť splnil podmínky podle § 38 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Rozhodnutí úřadu práce považoval za nepřezkoumatelné.
4. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, ve vyjádření shrnul závěry správního řízení. Žalobce měl veškeré potřebné informace k prokázání podmínek, že je osobou v hmotné nouzi. Úřad práce zaslal žalobci výzvu k prokázání těchto podmínek. Žalobce však neprokázal, že je osobou v hmotné nouzi. Nadto žalovaný uvedl, že se nejedná o první žádost žalobce o přiznání příspěvku na živobytí a v obdobných věcech žalobce již bylo vydáno více rozsudků Krajského soudu v Plzni. Jelikož se žalobce odmítá zaevidovat na úřadu práce do evidence uchazečů o zaměstnání a ani neplní podmínku stavu hmotné nouze jiným zákonným způsobem (viz § 3 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi), nelze jeho žádosti vyhovět.
5. Žalobce v reakci na vyjádření žalovaného uvedl, že úřad práce mu nesdělil, jaký údaj požaduje vysvětlit. Měl za to, že výpočtový vzorec splnil, tím splnil podmínky pro přiznání dávky.

III. Posouzení věci

6. Žaloba není důvodná. Soud předně uvádí, že se jedná již o několikátou žalobu žalobce brojící proti rozhodnutí o zamítnutí jeho žádosti o příspěvek na živobytí. Žalobci bylo správními orgány i soudem opakovaně vysvětleno, že pokud chce, aby mu byl příspěvek přiznán, **musí prokázat, že je osobou v hmotné nouzi** (např. rozsudky KS v Plzni č. j. 16 Ad 32/2022-127 ze dne 18. 4. 2023, č. j. 17 Ad 14/2024-64 ze dne 30. 10. 2024 a č. j. 33 Ad 22/2024-109 ze dne 22. 11. 2024). Musí tedy prokázat, že je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, případně, že splňuje jinou podmínku dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. To však žalobce v předchozích řízeních neprokázal a jinak tomu není ani v tomto řízení.
7. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobce na příspěvek na živobytí, tedy na dávku systému pomoci v hmotné nouzi. Aby žalobci vznikl nárok na příspěvek na živobytí, musí být osobou v hmotné nouzi. **Za takovou osobu se zásadně nepovažuje osoba, která neodůvodněně neprojevuje snahu zlepšit svou finanční situaci.** Pokud osoba prokáže, že je osobou v hmotné nouzi, může úřad práce přistoupit k výpočtu výše příspěvku, kam víceméně směřují námitky žalobce.
8. Podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, **osobou v hmotné nouzi není osoba, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, popřípadě nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání,** popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z

těchto vztahů v rozhodném období příjem, s výjimkou osoby, která je:

1. starší 68 let, poživitelem starobního důchodu,
 2. invalidní ve třetím stupni,
 3. osobou pobírající peněžité dávky nemocenského pojištění z důvodu těhotenství a mateřství nebo rodičem celodenně, osobně a řádně pečujícím alespoň o 1 dítě a z důvodu této péče pobírajícím rodičovský příspěvek, a to po dobu trvání nároku na rodičovský příspěvek a po této době takto pečujícím o dítě, které z vážných důvodů nemůže být umístěno v jeslích nebo v mateřské škole nebo obdobném zařízení,
 4. osobou osobně pečující o dítě ve věku do 10 let závislé na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I nebo osobou osobně pečující o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost), a to za předpokladu, že v žádosti o příspěvek na péči pro osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby byla uvedena nebo po přiznání příspěvku na péči příslušnému orgánu ohlášena jako osoba poskytující pomoc^{17a}; je-li pečujících osob více, lze toto ustanovení použít pouze u jedné z nich, a to té, která byla určena jejich písemnou dohodou, a nedohodnou-li se, nelze toto ustanovení použít vůbec,
 5. poživitelem příspěvku na péči ve stupni II (středně těžká závislost), nebo ve stupni III (těžká závislost) anebo ve stupni IV (úplná závislost),
 6. nezaopatřeným dítětem,
 7. uznána dočasně práce neschopnou,
 8. práce neschopná z důvodu, který by byl u pojištěnce pojištěného podle zákona o nemocenském pojištění důvodem pro rozhodnutí ošetřujícího lékaře o vzniku dočasné pracovní neschopnosti,
 9. zaměstnancem, jemuž zaměstnavatel nevyplatil mzdu, plat, odměnu za práci nebo jejich náhradu v termínu jejich splatnosti.
9. Žadatel o dávku je povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav [§ 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi].
10. Žalobce podal svou žádost dne 8. 1. 2025. Téhož dne jej úřad práce vyzval, aby prokázal, že je osobou v hmotné nouzi a doložil potřebné dokumenty (srov. výzvu na č. 1. 12 správního spisu). Úřad práce ve výzvě zcela srozumitelně uvedl, že **jednou z podmínek, aby byla osoba považována za osobu v hmotné nouzi, je její aktivita směřující ke zlepšení finanční situace** [§ 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi]. Žalobce na výzvu sice reagoval, nicméně že je osobou v hmotné nouzi neprokázal (srov. přípis na č. 1. 13 správního spisu). Jeho argumentace znovu směřovala do výpočtu výše příspěvku. Za té situace nezbývalo úřadu práce nic jiného než jeho žádost zamítnout.
11. Soud musí konstatovat, že námitky žalobce se mýlí s rozhodovacími důvody správních orgánů. Žalobce se ke skutečnosti, proč není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání nijak nevyjadřuje, nikterak ani k případnému splnění jiných podmínek podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Příjmem žalobce se správní orgány mohou zabývat až ve chvíli, když žalobce prokáže, že je osobou v hmotné nouzi, což žalobce neprokázal.
12. Žalobce v podání ze dne 17. 4. 2025 uvedl, že není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, už nicméně neuvedl, proč tomu tak je. Pokud si žalobce není schopen zajistit finanční prostředky vlastní prací, musí se zapsat do evidence uchazečů o zaměstnání, nebo vysvětlit, z jakého právně akceptovatelného důvodu v této evidenci není veden. Teprve poté bude moci úřad práce přistoupit k posouzení zbývajících podmínek pro přiznání dávky.

IV. Závěr

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

13. Pokud žalobce i nadále bude pouze opakovat již několikrát vyřčené, tedy že svým příjmem nedosahuje částky životního minima, správní orgány budou jeho žádosti nadále a po právu zamítat. Zcela stručně řečeno: **žalobce se musí zaevidovat do evidence uchazečů o zaměstnání, nebo prokázat důvod, proč tam není** (srov. seznam akceptovatelných výjimek výše v odst. 8). Jinak nemůže uspět.
14. Až následně se správní orgány mohou zabývat jeho příjmem pro účely přiznání dávky. Žalobce nemůže oddělovat jednotlivá ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi od sebe. Jednou z podmínek pro přiznání nároku na příspěvek na živobytí je prokázání, že dotyčný je osobou v hmotné nouzi. Pokud žalobce tuto skutečnost správním orgánům neprokáže, příspěvek mu nebude přiznán.
15. Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch a úspěšnému žalovanému náhrada nákladů nenáleží. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 24. října 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce